BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In Romînia 6 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.468/939

Nr. 312 Marți 12 Noembrie 1940
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Groaznicul cutremur de Sâmbătă noaptea

— Panica din Capitală — Blocuri și case crăpate și surpate — — Marele bloc Carlton cu 12 etaje complect prăbușit—Multe victime omenești —

Sâmbătă noaptea, la ora 3.40, întreaga Capitală a fost zguduită de un cutremur, de o violență și de o durată, cum nu ne-a fost dat să înregistrăm până în prezent.

Clădirile, chiar cele mai solid construite, au fost zgâlțâite din temelii.

Zgomot de geamuri prefăcute în țăndări; bucăți de zidărie, prăbușită cu zgomot pe pardoseală; nori de praf, rezultat din grămezile de moloz, — toate acestea în beznă, întrucât luminile se stinseseră complet.

Numeroase coșuri de fabrici și case s'au prăbușit. Ornamente și diferitele adausuri de zidărie, dela nenumărate clădiri, desprinse și prăbușite în drum. La ora aceea circulația pe străzi însă era, din fericire, extrem de redusă.

*

Panica produsă a fost cu atât mai mare și mai grozavă cu cât majoritatea locuitorilor a fost surprinsă în somn. Și dacă, mai apoi, unii, îmbrăcați sumar, s'au putut refugia în stradă, aceasta numai după încetarea violentelor zguduituri, în intervalul cărora, fiecare a văzut— am putea spune — moartea cu ochii.

*

Blocuri de case construite din beton s'au îndoit din poziția verticală, pierzându-și balcoanele care au căzut în stradă și rămânând cu pereții crăpați. Case mai vechi s'au surpat parțial mai ales la acoperișuri, umplând străzile de moloz.

Pe bulevardul Elisabeta, pe calea Victoriei, pe strada Brezoianu trotoarele sunt pline de var și de bucăți de beton, iar oamenii speriați alergau în neștire.

Automobilele și taxiurile goneau undeva spre periferii. Lumea se temea de o nouă repriză seismică.

*

Cea mai mare parte a populației din centrul Capitalei s'a refugiat în Cișmigiu, pe la șosea, piața teatrului Național, piața Cercului Militar, unde au stat până s'a făcut ziuă.

După ora 4 dim. numeroase echipe de pompieri au început să cutreere orașul, spre a interveni cu ajutorul necesar, acolo unde s'a simțit nevoia.

Comunicatul observatorului astronomic

Observatorul astronomic din Capitală ne-a dat următorul comunicat:

„In noaptea de 9 Noembrie, la 3 ore, 39 minute, 36 secunde s'a înregistrat la observatorul din București un cutremur care a fost simțit cu gradul 9.

Foarte probabil epicentrul este în Vrancea".

Ce ne spune Institutul geologic din Capitală

Deși de o structură încă nedefinitiv consolidată, pământul țării noastre nu a fost încercat de cutremure mari catastrofale și după toate probabilitățile va fi cruțat și de aici înainte.

Cutremurul de azi dimineață, aproape de gradul 9, de sigur cel mai puternic din câte s'au înregistrat la București, este departe de a se compara cu marile cutremure ce bântue regiunile seismice.

Dela cutremurul din 1802, când s'a dărâmattu rnul Colței și dela cel din 1838 ce a încercat regiunea dintre Milcov și R.-Sărat, cel de azi dimineață a fost cel mai puternic prin intensitatea și mai ales prin durata lui.

Deși o comparație riguroasă cu alte cutremure dela noi nu este posibilă, însă, după cum s'a manifestat aci în București, acest cutremur s'ar asemăna cu cel ce a încercat în Mai 1912, regiunea Focșani-Odobești, Mărășești, unde a fost zona epicentrală. E probabil ca și acesta, ca și cel din 22 Oct. a. c., să aibă epicentrul tot pe linia de slabă rezistență Galați, Focșani, Vrancea, în care caz, efectele lui acolo trebue să fie mult mai mari ca cele din București.

Prevederi în materie de cutremure nu se pot face. Însă pentru liniștea publicului, trebue să spunem că un al doilea cutremur tot așa de intens e foarte puțin probabil să se mai întâmple. E posibil să mai vie câteva mici scuturături, căci marile cutremure sunt urmate uneori de ușoare tremurături până se restabilește echilibrul subpământean.

Cum s'a prăbușit blocul Carlton

Cel mai groaznic efect al dezastruosului cutremur de Sâmbătă noaptea a fost prăbușirea totală a blocului „Carlton" din bulevardul Brătianu, colț cu str. Regală.

Violența mereu crescândă a cutremurului a făcut să se prăbușească întreaga clădire, cu un asgomot asurzitor. O parte din clădire, — etajele de sus, prăbușindu-se în bul. Brătianu, au rupt firele curentului electric, întreg iluminatul fiind întrerupt.

Un trecător care se afla în apropiere, înebunit de groază, a alergat la postul central de pompieri anunțându-i despre groasnicul sinistru.

Sergentul de pompieri Bâcu Dumitru, dela pichetul de alarmă al blocului, situat la mansardă, când a fost trezit din somn, îmbrăcat sumar cum era, și-a pus o pătură în cap și a fugit afară din cameră. In acel moment, un zid care se prăbușea l-a isbit în spate. El nu-și mai aduce aminte ce-a urmat, dar s'a trezit în mijlocul străzii.

Nu se știe încă cum a ajuns în cel mai scurt timp la postul de pompieri „Ferdinand", unde a dat alarma. Rănit grav la față și cu leziuni pe spate, el și-a pierdut apoi cunoștința. A fost internat la infirmeria corpului de pompieri.

Locul (×) unde până Sâmbătă noapte, ora 3.40, se ridicase cele 12 etaje ale blocului Carlton

Alarmați de aceste vești, toate posturile de pompieri au plecat imediat la fața locului și au fost primii cari au început să degajeze dărâmăturile, spre a salva pe răniții cari eventual ar mai trăi, printre cei cari se pot scoate dela suprafață.

Imediat după aceia au sosit autoritățile la fața locului și numeroase echipe de ajutor cu camioane, din trupele terestre și de aviație. De asemenea au venit imediat la fața locului numeroase echipe de trupe germane, din geniu și aeronautică, colaborând cu toții la opera de salvare.

Au sosit la fața locului d-nii: general Petrovicescu, ministrul internelor; general Hansen din comandamentul misiunii germane în România; primar general I. G. Vântu; col. St. Zăvoianu, prefectul poliției Capitalei; d. procuror de serviciu; d. jude instructor Vintilă Bănescu; chestor col. Lupașcu, comandantul corpului de pompieri militari; chestor Clonța, șeful poliției judiciare din prefectura poliției Capitalei, numeroși ofițeri generali și alții.

Pe o ploae măruntă, în întunericul care domnea, munca echipelor de salvare a fost foarte grea.

Numeroase detașamente de legionari au venit la fața locului spre a menține ordinea și spre a da ajutor la înlăturarea dărâmăturilor.

Blocuri imense de zidărie și beton armat erau ridicate și urcate în camioanele cu cari erau transportate pe arena Venus.

Mașinile Salvării, ale Crucii Roșii și ale serviciului sanitar al misiunii germane așteptau în apropiere, sub presiune.

— O targă! răsună în noapte vocea puternică a cuiva și imediat un trup sdrobit sau în care mai pâlpâia o licărire de viață era ridicat și transportat la spitalul de urgență, sau la Institutul medico-legal.

Vestea îngrozitoare a prăbușirii imensului imobil s'a răspândit ca fulgerul din gură 'n gură printre locuitorii cuprinși de panică, cari așteptau în stradă să se ivească zorile.

Spre a nu se stânjeni opera de ajutorare, circulația s'a întrerupt pe bulevardul Brătianu, dela statuia lui Brătianu, până la muzeul Simu.

In spatele cordoanelor de legionari, soldați germani și jandarmi, o lume imensă s'a adunat pe încetul, căutând să afle de soarta victimelor catastrofei.

Muncind din greu să înlăture molozul, zidăria și blocurile de beton, pe cari le tăiau cu aparate de oxigen, echipele de salvare au scos de sub dărâmături vreo douăzeci de cadavre.

Mai mulți răniți au fost transportați la spitalul de urgență, din cari șase au încetat din viață înainte de a li se putea da vreun ajutor.

In subsolul blocului Carlton și sub o scară dela parterre au reușit să se salveze mai mulți locatari. Printr'o minune telefoanele de acolo nefiind deranjate, ei au putut să comunice cu cei din afară.

Se speră că cei prinși acolo, vor putea fi salvați.

Alte case au doar crăpături ușoare, câteva geamuri sparte sau tencuiala desprinsă de zid.

Insă numeroase case au suferit avarii grave, și sub dărâmături au fost prinși numeroși locuitori.

Astfel, în str. General Radovici 8, casa s'a prăbușit complect, o doamnă fiind omorîtă sub dărâmături.

In str. Romană 218 s'a prăbușit acoperișul imobilului, rănind două persoane.

Pe b-dul Schitu Măgureanu, colț cu str. Știrbey Vodă, coșul cel mare al imobilului s'a prăbușit peste un automobil, sfărâmându-l complet.

Turla din față a bisericii Popa Tatu s'a dărâmat.

Acoperișul palatului funcționarilor C. F. R. de la podul Grand s'a prăbușit.

Până la ora când închidem ediția, nu se cunosc încă numărul victimelor, precum nici câte clădiri s'au dărâmat, căci nu s'a putut comunica aceasta din toate părțile orașului. Pretutindeni însă, echipele de salvare și pompierii, ajutați de locuitori, au intervenit imediat, dând ajutorul momentan sinistraților.

Circulația trenurilor

In cursul dimineții nu a plecat și nu a sosit în Gara de Nord din București nici un tren de călători, până la ora 11 jum.

Intreruperea circulației a fost provocată din cauza ruperii firelor telefonice și telegrafice depe rețeaua inspecțiilor din București și Galați, precum și din cauză că nu se știe care este situația liniilor ferate și a lucrărilor de artă: poduri, podețe, tuneluri, etc.

Pentru verificarea situației au pornit pe linie drezine motoare urmate de locomotive cu aburi cercetând linia pe întreaga rețea.

La ora 11 jum. dim. s'a reluat circulația trenurilor între București-Constanța București - Giurgiu și București - Jimbolia, sosind primele trenuri din această direcție și plecând din București trenurile pentru destinațiile arătate mai sus.

Circulația tramvăelor

Circulația tramvaelor, care trebuia să înceapă în primele ore ale dimineții, a fost oprită.

Măsura se datorește faptului că numeroase fire electrice cari formează rețeaua necesară alimentării vagoanelor, au fost rupte.

De asemenea, pe trasee sunt numeroase ziduri cari amenință să se prăbușească, ceeace înseamnă că ar putea să se prăvălească și peste tranvae.

După dărâmarea acestor ziduri șubrede și restabilirea rețelei electrice, circulația va fi reluată.

In cursul după amiezii tramvaiele și-au reluat circulația pe unele linii.

ALTE PAGUBE

In tot cuprinsul orașului, acoperișurile la multe case au fost smulse, zidurile mai slabe aruncate la pământ și din loc în loc stau maldăre de cărămizi din construcțiile cari au fost mai slabe sau din ornamentațiile cari n'au fost temeinic îmbinate în ansamblul clădirii.

La Palatul Poștei

La palatul Poștei s'au prăbușit frizele de pe acoperiș, prăvălindu-se în Calea Victoriei. Un bolovan a căzut într'un taxi.

La palatul Justiției ceasornicul deasupra intrării s'a desprins, căzând pe scări.

In Str. Lipscani

In strada Lipscani, deasupra magazinului „Turnul de aur", s'a prăbușit întreg tavanul căzând în magazin. Un alt tavan, tot din strada Lipscani, s'a prăbușit, fără a pricinui pagube prea importante. In câteva magazine rafturile s'au răsturnat; dis de dimineață negustorii cărau obiectele din casele avariate de cutremur.

*

La magazinul „Sora" din calea Griviței, în fața Gării de Nord, s'a prăbușit o parte a acoperișului, iar o altă parte a rămas capricios suspendată în aer. Dărâmăturile au căzut în stradă.

Victimele din Capitală cunoscute până acum

Cutremurul a făcut în Capitală numeroase victime, morți și răniți, în afară de cei dela „Carlton".

Astfel: Un coș al căminului de ucenici, din calea Șerban Vodă 226 s'a prăbușit peste locuința d-lui Alexandru Mihăileanu din str. Mitropolitul Dosoftei, dărâmând acoperișul și pătrunzând în casă.

Fiind surprinși în somn, d. Al. Mihăileanu a fost omorât, iar soția lui, Victoria a fost grav rănită. Ea a fost internată la spitalul Filantropia.

— La garajul Sontag, din strada Gr. Manolescu 21, s'a prăbușit tavanul și a omorât pe femeia Aurica Ionescu, de 38 ani, muncitoare, originară din comuna Mircești, jud. Putna și pe portarul Gh. Hubiliu, de 39 ani.

Amândouă cadavrele au fost duse la morgă.

Femeia Adelina Maria Tortoi, de 35 ani, servitoare în b-dul Cotroceni 12, pe când fugea spre poartă, a fost lovită de o cărămidă în cap și omorâtă.

— D-nei Elisabeta Popescu, de 49 ani, din str. Maica Domnului Tei, 4, i-a căzut o cărămidă în cap. Rănită grav ea a fost transportată la spitalul Colentina, unde a încetat din viață.

— Covrigarul Petre Szabo, de 60 ani, găzduit în str. Buicliu 6, fugind în curte, i-a căzut un coș în cap omorându-l pe loc.

— De sub dărămăturile casei birjarului N. Sbârcea, din str. Sf. Vasile Tei 4, s'a scos cadavrul femeii Leontina Petre Budeanu, care a fost transportat la morgă. Au mai fost scoși răniți de sub dărâmături: Petre Budeanu, de 28 ani, Voicu Andrei, de 38 ani, Pavel Mușat, de 26 ani, și femeia Rada Pandele de 54 ani. Toți răniții au fost internați la spitalul Colentina.

— In imobilul din str. Ștefanache Popescu 3 s'a dărîmat tavanul. De sub dărâmături a fost scos cadavrul servitoarei Mina Bivol. Soțul ei a fost grav rănit și internat la spitalul francez.

— D-na Erna Anghel, din calea Griviței 362 a fost grav rănită de o cărămidă. Ea a fost internată la spitalul Filantropia.

— Maria Direscu și Zarina Diru, din b-dul Filantropia, str. B, au fost surprinse de un zid care se dărâma și rănite. Ele au fost internate la Maternitatea „Regina Elisabeta".

— D. Constantin Pârvulescu, din str. Biruinței 36 a fost rănit de o cărămidă și internat în spitalul Filantropia.

— Rada Argeșanu, din șos. Panduri 17, fugind în curte, a fost lovită de cărămizile unui coș care se dărâma și rănită. Ea a fost internată la spitalul Brâncovenesc.

AMANUNTE LA ULTIMA ORA

Echipele de pompieri scoțând cadavrele celor îngropați sub dărâmăturile dela Carlton